התפילה לשלום המדינה: לא ענגון ולא הרב הרצוג

הרבה קלסטין נשכרו כבר בכתיבת מאמרים ומכתבים למערכת שפרסמו מעל דפי "המשפחה", סביב השאלה מי חיבר את התפילה לשלום המדינה. ד"ר דוד תמר הביא וכו' חזן, כי היה זה המנהג שיי עגנון ואילו המנהג מאיר וחנה, ייתכן אותה לומר הראשי לישראל, הגר"א וורצבורג זצ"ל.

בגיליון "המשפחה" של יום ו' שעבר, ד' בחשוון (11.10), ביקש מאיר וחנה לכבוש את שנידון והמצאה לה הוכחות נסי בגיליון נוספות וסיכם "המשפחה" ופרסם ורצבורג חיבר את התפילה, נמלץ בזכר עזיאל זצ"ל ולאחר מכן מסרו את הנוסח האחרון לבריקשה של עגנון.

ובידיו של רבנו של שלומי, ורב משה אלשיך שליט"א ממקובלי שבדורנו בפולמוסה לבנון), הוכחות לא פחות מר מזון, כי את התפילה לשלום המדינה חיבר "המשפחה לציוך", הרב בן-ציון מאיר חי עוזיאל זצ"ל. הרב אלשיך שיעור בראש בית המדרש "שערי עזיאל" בשלומי, ונתון עמוק בפשטנות וכתביו של הרב עזיאל שמרם ראו אור. הוא אינו חל לעמוד על וביסיון לבנים את התפילה לשלום המד דינה לאורים, עד לפני שלב ההוכחות, מתוך הרב אלשיך, כי היה זה הרב עזיאל זל שחיבר מספר נכבד של תפילות ופיוטים – רבי שאינו ידוע לבני ש"י עגנון או הרב הרצוג. אני מתוך בידי חלק מהתפילה נהנת בפי עמים ומפלי נתן לאוקטאליות "בקצור הנפלאה נהנת בפי עמים ומפלי כות מאוחדות בעצרת האומות את דברך לחשיב לעמך יש ראל ארץ הגאולה אשר הגאלת לאבותינו ולנו. ותכונן בה את מרוצתנו ברוח עצה ותבונה, ובעז בגבורך אזרת בגיל הגבורה את צבאות ישראל החלוציי אשר נלחמי כאריות לגאולה אארצך וקדושת שכך וכו'. התפילות נהשות על דשים, נהשות הן עדות כי יותר מהשבים ועגנון והרב הר גרוג, עסק והא בחיבור תפילות. מה שכיי יותר שיחבר "ת פילה לשלום המדינה".

כותב הרב אלשיך: "בהשפעה והקשה שלאחי והקמת המדי נה והצבי התפילות רבות על-ידי הרב עזיאל ונלקטו בחיב רת קשנה, "תפילות ושיחים לימים נוראים בהצבות בבאי בית והכנסת קהל ציון בית היהמנים הספרדי) (ראול יבי חק, נחלת שבעה, ירושלים תובב"א.

וקיימות העדויות. האחת של מזכירו האישי של מרן הרב עזיאל זצ"ל, ולא הוא הגאון הרב חיים דוד הלוי זצ"ל, לימים רבה הראשי לתל-אביב-יפו. "נפגשי תי עמו יותר עם הרב חיים עבדי שליט"א, הספקה האדיב של-רבני בתי הספר במשרד החינוך. והא אמר לנו, כי כמי זכירו האישי של הרב עזיאל הוא מעיד על כך שהכישו: "ראשיות צמיחת גאולתנו הינו ביטוי מקודי של הרב עז יזאל בהגדרתו את המדינה, והוא שמע ממנו משתמש בבי טוי-זה פעמים רבות בשנותיו, וכשקמה המדינה מיד חיבר את "התפילה לשלום המדינה. בעצותנותו הציע הרב עז יזאל את התפילה למועצת הרבנות הראשית לישראל שב ראשה. עמד יחד עם הרב ורצבו זצ"ל. בספרה: תולדותיו ומפעלו הספרותי של מרן הרב ב"צ מאיר חי עוזיאל זצ"ל (הוצאת "אמרי פי", ירושלים) כותב על כך הבן חיים דוד הלוי זצ"ל בעמוד 18. הרב ח"ח לא רצה להיגרר לפולמוס סביב התפילה הזאת ובאשר אנה אליו העיתונאי עקיבא בירמהן בעניין זה ענה לה "העיקר שהתפילה לשלום המד דינה תתקבל ברצון לפני אבינו שבשמים ויהיה מוכרזה מי שיהיה".

והערות והשגיות שהיה יותר. "נפגשתי עם חבי מועצת עיריית ירושלים, מר יהודם נאון-כ"ב תמה תשכ"א, במע מר זה סיפר לי, שאביו משה רחן נאון ז"ל, כמזכירו הסר רחני של הרב עוזיאל, קיבל מידיו את התפילה לשלום המדינה שחוברה על-ידה אבי הרשיטה במסגרת כתיבה של היחים הנם ובאו האו יהים ושבעת במבא בישורה. התפילה הביטחים שהתפלל בו אביו ושבעת במבא בישורה. התפילה זו מרובקת במחזור בני 54 שנים בחחזה מהכתבו, באחרון אר תיות, ומקשה ליד התפילות הנאמנות בעת הצבאת ספר לום המדינה. "ידוע לאחר שהרב עזיאל והבה הון ספק התורה ביום הביפורים. ידוע לסמייהו הגדולה של יהודם באן והא פתח את המחזור ליום הביפורים, אחד מן פרגש רב ובעמדים של הצבאת ספר התורה מבאנו את "התפילה לשד לום המדינה". "ידי לאחר שהרב עזיאל והבה הון ספק דף לבן על גבי המחזור המעיק שכתוב והא בן למפלה מבאה ועשרים שנה – אמר לי מר נאון". וישנם בידיו של הרב אל- ורד התפילות והמזכירות בנוסחן את התפילה לשלום המדי נה.

סיעות ועדיות שקשה להאמינן. הרב אלשיך אינו שולל את האפשרות כי התפילה נכתבה לעגנון לשיפיו, אבל בי סודה – הרב עזיאל הניקה.

מעשה ב"מפטיר יונה"

בני ברק והלטרנית נדרשה באזניה לסביבה פיקנטית, ומעשה שהיה כן היה. בבית כנסת שקשי "מכרי" ביום כי פור בשוויית את העליות להורה והביבורים של היום והן דוש. היתה התבודדות על "מפטיר יונה" ובמשה הציע אחד המתפללים 950 דולר, ובבר עליו מבדי שמציע 1000 דולר. בין מוקף למבוה היתה הפסקה קטנה והוכרה ב"מפטיר יונה" האריך בשבוע ולא הגיע למפטיר. המתינו כמה דקות והאיש אינגו. מבה הגבאי למתפלל שהציע 950 דולר והעלה אותו למפטיר. בבאו לגבות ממנו את כסף התרומה, אבר האיש לגבאי: "מבשר, 950 דולר הרצף רק במהלך ה"מכרזה" הואיל אותה העליה אותי להורה ללא שום תבאי בכסף מוקי דם, וסירב לשלם.

ורצבו הוכא לכך מפטרים – לבירור והלטרי גם להגר"ב קרליץ שליט"א הם להגר"ח קניבסקי שליט"א וחניהם פס קו, כי על העולה ל"מפטיר יונה" לשלם את הסך של 950 דולר. שכן, "אשרנו ושכנה בירוה, שוק בגלל שהציע 950 דולר וכה במפטיר, ולא בגלל שהגבאי רצה ביקרו, והוא ידע האת בשעה שעלה להורה. אם לא היה בכוונתו לשלם את הסך שהציע ב"מכרז" – היה עליו לומר זאת לגבאי". הגר"ח קניבסקי הציע, כי המתפלל שהיתר ל"מנהיג" מרוץ לפצות את בית הכנסת ולהשלים 50 דולר ל"950, כדי שלא ייגרם נזק כספי לבית הכנסת.

הגר"ב קרליץ הן גם באפשרות שאם מרוכז בבית כנסת של "בעלי בתים" (להבדיל מאברכים) "הגשים" בכל צריך לשלם, משום שזכה למעשה בהגאה של מצוה, ולעניים זה חשוב ל"בעל הבית" יותר מהעלייה עצמה ל"מפטיר" יד נה.

ובכל מקרה, כאמור, העלה למפטיר וחייב בתשלום וסך מרות השרית בעיקר בעל"שו, עד תעסוק בסוגיה זו עוד יום הביפורים הבא.

"וראיתי שהוא שוכב על שולחן"

בס"ד חשון תשי"ד הסתלק מרן בעל ה'חזון איש' זצ"ל, והלא הוא רבי אברהם ישעיה בי' שמריהו יסקי קרליץ.

בשכל מספר לא מבוטל של אנשים, לא רק מתנגדי הציר, הוא היה נשמה אחת. יותר מאבא, הם לא חו בלעדיו בכל עניין ודבר. כפי שציר סיים עם אישתו אחיב.

בסמוך למחיים הוא היה בחל ורשמים הבאים שפרסמים כשלו – עמוד עמודה להם ולחולה הזה'שרים בחשפם זה כמים לים מכסים.

מספר הרב יצחי שוחרצמן בספרו 'יהי אור':

"הרופאים-בזלישו שנרים לוחצים לשבים מילדיי את הקולקין וה שקיים, משום שהלו לקחים קרובות באבירנה. באחת הפעמים היה להם בחוך שלושה ימים רצופים חום של ארבעים ואחת מעלות והחלטתי להתייעץ עם ה'חזון איש' אם להיעזות להלשלת הרופאים. הימים היו ימי קיץ ולא נראה לי אז, שהוי זמן מתאים לעשות ניתוח. הלילו הרופא אמר שזה אינו שובל שום ויזוי.

כשהגעתי לביתו של ה'חזון איש, בבבי ברק, היה כבר מאוחר בלילה. הדלת היתה נפתלה, אלא שבשבילי הפניין היה דווקא מאוד, כי הייתי צריך להשיב לרופאים למחרת בבוקר אם אני מסכים לניתוח. דפקתי על הדלת והרבנית פתחה לי ואמרה שאי-אפשר בשעה כזו להיכנס ולהפריע לבל אחד ה'חזון איש', חמה גם שכבר כיבה את האור ונידרו והלך לישון. כשהשיבו-תה בבמתי ללחץ ברול והרופאלו לבבות, כשראתה הרבנית שאני נסה, ביקשה שאמתין ואנחה לחדרו של הרב לראות אם הוא אכן ערדם. כעבור רקו חזרה וביקשה לי שאני יכול להיכנס לחדר שבו נמצא ה'חזון איש'. נבמתי לחדרו בזה שדר. החדר היה חשוך לגמרי ומקצת האור שבקע דרך החלון, ראיתי שהוא שוכב על שולחן, כלי שום מזרן ורק ראשו נחבך בשתי ידיו. לידו היה מפסל הוא הדה לי לשבת עליו. קישרתי לו את כל מה שאמרו הרופאים והייתי דרוך למרבה פיו. החזון איש אמר לי שאני יכול להזות רוצן והשאר לחבות עד הבוקר הקרוב ייעוד בהחלטה. והיה זה פלא עבור, כי מאז אותו יום ועד אמצע השבוע הילדים לא חלו ולא קיבלו חום כפי שהיה קודה לעתים קרובות.

■

סיפר לי רבה של מגדיאל לשעבר פתח השרון, הרב מרן אריאל גב מקר) זצ"ל:

הייתי מתגר של כיתה ו' בבית ספר ישיי בתל-אביב. באחד הבוקר הגיע של אחות בשתי ידיו. לידו היה מפסל הוא הדה לי לשבת עליו. רים היה לי תלמיד בכיתה, שלא כל סיבה והבהנותית נמצה, פיתומיי כלפיי שייטה. הבשנה הזה הביע לי מאה. כל יום מחדש, והחלטתי ללכת לתוויעצן ב'חזון איש'. כשהגיע לו אחד מהבחרות לאשתון, וענך הר- בשה כי האשה היא רק בי וכי הילד הוא שרבון של רבשתי השלילים. והה ויהיה השבוע של מרן מפאר הילך אחה מהחיל לחשקיע בילד הזה יותר מאשר בכל אחר מילדי הביתה. לא רק במהלך השיעורים אלא גם בהפסקות, כאשר אחה חוזן בחצר בית הספר. ובכה לאחד כמה שבי עות. אם כך תנהג, כל יחסך אל הילד ישחבה. לא בגלל שחבי עשות שלך כלפיי ישחבו, אלא משום שאחד' שכל כך חבה השקעה בו, חי מרן של אחרונות, של אחת עצמך, יהיה לך קשה לחחר עליו, חגלה בו את אחר עניין שאחם מגלה בבנים שחבא משקיע בו מחבו ומחמנו.

■

ושמא ב'מעשה אישי':

כשחגיעו מרן החזון'איש זצ"ל בירושלה, הציד הגדולה, היו בני אחר חו והקבנים מחלוחים אליו בחליכחו לבית הכנסת. היה ה'חזון אישי אחר לחבי בשחן, אפנחם עיניים, חחליכחי בציחה". שמחי בבי שחק שמחה רבה, חרק כשגילו הביחו שעשה בן לשמיחת ציניו מפראות אמחים.

מה אחר מבבי מביחו של מרן החזון איש זצ"ל: בכל יום, בשר ושבי, כשחגיע ל'אמחבח את ה' אלקיך" – ואלו אביו נחקים זה בזה. כבי לחזרוע היה משעין את ראשו על ידיח ובכחה, אך כחפיו הפשיכו לרחוח ולרחוח.

מבאי פעם את מרן החזון איש זצ"ל שוכב על משכח חכר למרבלר חיו. שאלחיו מרוע אין הבר מחחח לראשו, ועבה אילו היה בכחו לשים את הבר חחח ראשי, הייחי מבשיע עד ללמה.

על הבאמר בשיר השירים: "מפלפח ספרים" כחב, כי הכחובה לחר רח, שמפלפח כחן של בני-אדם, משום שהיא קשה כאבן ספיריבן. הר ביאו מרבי אלעזר בר' שמעון, שהיה מרגיל בן העליה המחרים רבים ונשאשם שניים שבים – וביחן שנחעסק בחחרה אפילו שלימה לא היה יכול לסבול, לקיים מה שבאמר: "מפלפח ספרים". החציר שבשמחת נשחיו של מרן החזון'איש יעקב זצ"ל ('הסטייפלער") החפלל ביום, החזון איש זצ"ל הבה חפילה ערבית ללא מגבעת לראשו, באחרי שמרבה מאמץ בעיני החברה באחיו-יום, היחה לו המגבעת כמשא כבד על הרא שו.

יהודי מר נפש נבנס למרן החזון איש זצ"ל ובבכה על היחו חשבן בנים. יצבו לנגדע לפרבו ושאר מפרים בארה"ב. כעבור כמה חדשים וחקבל מברק, האיש בישר שנולד לו בן, אך קודם זמנו נולד, בחדוש השביעי והוא ושאש לחיי החינוק, שחדי אמרי שבת קל"ח עמוד א) "בן בחשביעי הוא ובאבי" ואין מחלילים עליו את השבת. הפחיק החזון איש שמחה רבי והא באבן' ואין מחלילים עליו את השבת. החפחיק החזון איש בענייני הרפואה שבישחנו החפנבים ובן שמחנה חדשים מחקיים וכי חלילים עליו את השבת לרפואחו.

הרפואה את הבריים על ובבנו מחון איש, אבן העזר סימן קכ"ו סק"ד) האמת "מכחות קנקנים זה יחזה הילד' רבריו לא שבו ריקם. ד"ש.

עורכת המוסף: נעמי גולן